

PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TIẾNG ANH HIỆN ĐẠI: TỪ TRUYỀN THỐNG ĐẾN ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ

Nguyễn Thị Nga
Học viện An ninh nhân dân

Tóm tắt: Phương pháp giảng dạy tiếng Anh truyền thống tập trung vào ngữ pháp và dịch thuật sang các phương pháp hiện đại nhấn mạnh kỹ năng giao tiếp và sự chủ động của người học. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy giúp nâng cao hiệu quả học tập, tạo môi trường linh hoạt và sinh động. Sự kết hợp hài hòa giữa phương pháp truyền thống, hiện đại và công nghệ là chìa khóa để phát triển kỹ năng tiếng Anh toàn diện, đáp ứng nhu cầu học tập trong thời đại số và hội nhập toàn cầu.

Từ khóa: Phương pháp giảng dạy; Tiếng Anh; Phương pháp truyền thống; Ứng dụng công nghệ

MODERN ENGLISH TEACHING METHODS: FROM TRADITIONAL APPROACHES TO TECHNOLOGY INTEGRATION

Nguyen Thi Nga
People's Security Academy

Abstract: Traditional English teaching methods focused on grammar and translation have gradually shifted toward modern approaches that emphasize communication skills and learner autonomy. The integration of information technology in teaching enhances learning effectiveness and creates a more flexible and engaging environment. A harmonious combination of traditional methods, modern approaches, and technology is the key to developing comprehensive English language skills, meeting the learning needs of the digital age and global integration.

Keywords: Teaching methods; English; Traditional methods; Technology integration

Nhận bài: 15/06/2025

Phản biện: 15/07/2025

Duyệt đăng: 19/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày nay, việc sở hữu khả năng giao tiếp bằng tiếng Anh đã trở thành một yêu cầu thiết yếu đối với sinh viên (SV) đại học. Tiếng Anh không chỉ là một công cụ giao tiếp quốc tế mà còn là chìa khóa mở ra cơ hội nghề nghiệp, nghiên cứu, và phát triển bản thân. Do đó, giảng dạy tiếng Anh tại các trường đại học không chỉ là việc truyền đạt kiến thức ngữ pháp và từ vựng, mà còn phải tập trung vào việc phát triển các kỹ năng giao tiếp thực tế của SV.

Tuy nhiên, trong suốt quá trình giảng dạy, các PPDH tiếng Anh đã có những thay đổi rõ rệt. Từ các phương pháp truyền thống, giảng dạy tiếng Anh đã trải qua những bước chuyển mình lớn để thích ứng với thời đại công nghệ hiện đại. Sự phát triển của công nghệ và các nền tảng học trực tuyến đã thay đổi cách thức giảng dạy và học tiếng Anh, mở ra cơ hội lớn cho SV và GV.

Việc kết hợp các PPDH truyền thống và hiện đại cùng với ứng dụng công nghệ thông tin mang lại nhiều ý nghĩa thiết thực trong giáo dục. Phương pháp truyền thống như thuyết giảng, hỏi – đáp giúp GV truyền đạt kiến thức nền tảng, rèn luyện tư duy logic và kỹ năng lắng nghe cho SV. Trong khi đó, PPDH hiện đại chú trọng đến việc phát huy tính chủ động, sáng tạo và khả năng hợp tác của người học thông qua các hoạt động nhóm, thảo luận, dự án. Khi kết hợp công nghệ thông tin

– như phần mềm học tập, bài giảng trực tuyến, lớp học ảo – quá trình dạy và học trở nên sinh động, linh hoạt và cá nhân hóa hơn. SV có thể tiếp cận tài liệu mọi lúc, mọi nơi, trong khi GV dễ dàng theo dõi tiến độ và điều chỉnh PPDH phù hợp. Sự kết hợp này không chỉ giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy mà còn đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong thời đại số. Đó là bước chuyển mình cần thiết để giáo dục hội nhập và phát triển bền vững trong bối cảnh toàn cầu hóa và công nghệ ngày càng phát triển.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Các PPDH tiếng Anh truyền thống

Trước khi các công nghệ hiện đại được áp dụng trong giảng dạy, PPDH tiếng Anh chủ yếu dựa vào các kỹ thuật truyền thống. Những phương pháp này tập trung vào việc truyền đạt kiến thức ngữ pháp và từ vựng, nhằm xây dựng nền tảng vững chắc cho người học.

Phương pháp giảng dạy trực tiếp (Direct Instruction)

PPDH trực tiếp là một phương pháp truyền thống phổ biến trong dạy học tiếng Anh, đặc biệt hiệu quả trong việc xây dựng nền tảng kiến thức và kỹ năng ngôn ngữ cho người học. GV giữ vai trò trung tâm, trực tiếp truyền đạt nội dung thông qua thuyết giảng, giải thích chi tiết về ngữ pháp, từ vựng, phát âm và cấu trúc câu. Kiến thức được sắp xếp tuần tự, hệ thống từ cơ bản đến nâng cao,

giúp người học dễ tiếp nhận và ghi nhớ.

Trong quá trình dạy học, GV thường đặt câu hỏi, tổ chức các hoạt động luyện tập bốn kỹ năng (nghe, nói, đọc, viết) nhằm củng cố kiến thức và rèn kỹ năng thực hành. Phương pháp này đặc biệt hữu ích với người mới bắt đầu hoặc người cần nắm chắc kiến thức nền tảng, tạo môi trường học tập có tổ chức, kỷ luật và hỗ trợ kịp thời khi người học gặp khó khăn.

Tuy nhiên, hạn chế của phương pháp là tính tương tác chưa cao, người học thường thụ động và khó áp dụng kiến thức vào tình huống giao tiếp thực tế. Vì vậy, để đạt hiệu quả tối ưu, PPDH trực tiếp cần được kết hợp với các phương pháp hiện đại và công nghệ hỗ trợ, từ đó vừa đảm bảo tính hệ thống, vừa phát huy tính chủ động của người học.

Phương pháp giáo trình (Grammar-Translation Method)

Phương pháp giáo trình, hay Grammar-Translation Method, là một PPDH ngoại ngữ truyền thống xuất hiện từ thế kỷ XIX và được sử dụng phổ biến trong thế kỷ XX. Phương pháp này tập trung vào việc giảng dạy ngữ pháp một cách hệ thống và chính xác, kết hợp với dịch câu hoặc đoạn văn giữa ngôn ngữ mục tiêu và tiếng mẹ đẻ.

Người học chủ yếu tiếp thu kiến thức thông qua phân tích cấu trúc câu, ghi nhớ quy tắc ngữ pháp và từ vựng, đồng thời luyện tập bằng các bài dịch thuật và bài tập ngữ pháp. GV giữ vai trò trung tâm trong việc giải thích quy tắc, cung cấp ví dụ, hướng dẫn dịch và phân tích ngôn ngữ. Ngoài ra, phương pháp còn rèn luyện kỹ năng đọc – viết thông qua việc tiếp xúc với các văn bản mẫu, từ đó giúp học viên nhận biết sự khác biệt giữa hai ngôn ngữ và mở rộng vốn từ vựng.

Về ưu điểm, phương pháp giáo trình tạo nền tảng ngôn ngữ vững chắc, đặc biệt hữu ích cho việc nắm vững quy tắc ngữ pháp, phát triển tư duy phân tích và kỹ năng dịch thuật. Tuy nhiên, hạn chế của phương pháp là ít chú trọng phát âm, nghe – nói và khả năng giao tiếp thực tế, dẫn đến việc người học khó áp dụng kiến thức vào tình huống giao tiếp hàng ngày.

Trong bối cảnh hiện đại, phương pháp giáo trình thường được kết hợp với các phương pháp giảng dạy tương tác và ứng dụng công nghệ nhằm phát triển toàn diện các kỹ năng ngôn ngữ. Sự kết hợp này vừa giữ được ưu điểm về tính hệ thống, vừa đáp ứng nhu cầu sử dụng tiếng Anh thực tiễn.

PPDH giao tiếp (Communicative Approach)

PPDH giao tiếp là một hướng tiếp cận hiện đại, chú trọng phát triển khả năng sử dụng tiếng Anh trong bối cảnh thực tế thay vì chỉ học ngữ pháp và từ vựng một cách máy móc. Người học được

khuyến khích tham gia các hoạt động tương tác như thảo luận nhóm, đóng vai, trò chơi ngôn ngữ, làm việc dự án, qua đó rèn luyện đồng đều bốn kỹ năng nghe, nói, đọc, viết.

GV đóng vai trò là người hướng dẫn và điều phối, tạo môi trường giao tiếp gần gũi với thực tế, khuyến khích người học truyền đạt ý nghĩa và phản hồi linh hoạt theo từng tình huống. Việc học thông qua giao tiếp giúp SV cải thiện phản xạ ngôn ngữ, tăng sự tự tin, đồng thời phát triển tư duy phản biện, sáng tạo và kỹ năng làm việc nhóm.

Ưu điểm nổi bật của phương pháp là tính ứng dụng cao, giúp người học sử dụng ngôn ngữ một cách linh hoạt và tự nhiên, phù hợp với nhu cầu giao tiếp trong đời sống và công việc. Tuy nhiên, hạn chế của phương pháp là chưa chú trọng đầy đủ đến việc hệ thống hóa kiến thức ngữ pháp và từ vựng, có thể khiến người học gặp khó khăn khi cần diễn đạt chính xác về mặt ngôn ngữ. Vì vậy, để đạt hiệu quả tối ưu, phương pháp giảng dạy giao tiếp nên được kết hợp với các phương pháp bổ trợ nhằm đảm bảo cả tính chính xác và khả năng ứng dụng thực tiễn.

2.2. Sự chuyển biến trong giảng dạy tiếng Anh: Từ truyền thống đến hiện đại

Từ cuối thế kỷ 20, đặc biệt là với sự bùng nổ của công nghệ, giảng dạy tiếng Anh đã trải qua những thay đổi lớn. Các PPDH truyền thống dần được thay thế hoặc bổ sung bằng các PPDH hiện đại hơn, giúp SV học tập hiệu quả hơn và phát triển kỹ năng ngôn ngữ toàn diện.

Những thay đổi trong nhận thức về giảng dạy tiếng Anh

Trước đây, việc dạy tiếng Anh chủ yếu tập trung vào truyền đạt ngữ pháp và từ vựng theo hướng học thuộc lòng, ít chú trọng đến khả năng giao tiếp thực tế của người học. Các phương pháp truyền thống như Grammar-Translation hay Direct Instruction đặt giáo viên vào vai trò trung tâm, nhấn mạnh dịch thuật và làm bài tập ngữ pháp, dẫn đến sự mất cân đối trong phát triển bốn kỹ năng nghe, nói, đọc, viết.

Tuy nhiên, cùng với sự phát triển của khoa học giáo dục và nhu cầu sử dụng ngoại ngữ trong bối cảnh toàn cầu hóa, nhận thức về giảng dạy tiếng Anh đã chuyển mạnh sang hướng coi trọng khả năng vận dụng ngôn ngữ trong các tình huống thực tế. Các phương pháp hiện đại như Communicative Approach, phương pháp tương tác, hay ứng dụng công nghệ thông tin được áp dụng rộng rãi, tạo môi trường học tập chủ động, khuyến khích người học thực hành và trải nghiệm ngôn ngữ một cách

tự nhiên. Sự thay đổi này đã biến vai trò của giáo viên từ “người truyền thụ” thành “người hướng dẫn và hỗ trợ”, giúp người học chủ động khám phá, rèn luyện phản xạ, nâng cao sự tự tin, đồng thời phát triển tư duy sáng tạo và kỹ năng mềm cần thiết cho học tập và công việc. Nhờ đó, giảng dạy tiếng Anh hiện nay hướng đến mục tiêu toàn diện hơn, đáp ứng yêu cầu của thời đại hội nhập.

Các xu hướng mới trong PPDH

Trong thời đại công nghệ số, nhiều xu hướng giảng dạy mới được áp dụng nhằm nâng cao hiệu quả học tập. Nổi bật là ứng dụng công nghệ thông tin với phần mềm, ứng dụng di động, lớp học trực tuyến và nền tảng tương tác, giúp học viên học mọi lúc, mọi nơi và giáo viên dễ dàng cá nhân hóa nội dung.

Phương pháp lấy người học làm trung tâm khuyến khích SV tham gia thảo luận, làm dự án, phát triển tư duy phản biện, sáng tạo và kỹ năng giao tiếp, tăng cường tương tác giữa GV và SV.

Học tập kết hợp (blended learning) kết hợp học trực tiếp và trực tuyến, tận dụng ưu điểm của cả hai hình thức để nâng cao hiệu quả.

Các xu hướng này hướng tới phát triển toàn diện kỹ năng, tăng khả năng vận dụng thực tiễn và thích ứng với sự thay đổi của xã hội.

2.3. Ứng dụng công nghệ trong giảng dạy tiếng Anh

Thế kỷ 21, công nghệ đã đóng vai trò quan trọng trong việc cải thiện chất lượng giảng dạy tiếng Anh. Việc sử dụng các công cụ công nghệ như phần mềm học ngôn ngữ, ứng dụng di động, và các nền tảng học trực tuyến đã thay đổi cách thức giảng dạy và học tập.

2.3.1. Lý thuyết về việc sử dụng công nghệ trong giảng dạy

Công nghệ cung cấp các công cụ mạnh mẽ giúp GV và SV tương tác với nhau một cách dễ dàng. Các công cụ này không chỉ giúp SV học tập linh hoạt hơn mà còn hỗ trợ GV trong việc thiết kế bài giảng sáng tạo và hấp dẫn.

Lý thuyết về việc sử dụng công nghệ trong giảng dạy ngày càng được quan tâm và phát triển mạnh mẽ trong bối cảnh giáo dục hiện đại. Việc áp dụng công nghệ không chỉ đơn thuần là sử dụng các thiết bị điện tử mà còn bao gồm việc tích hợp các phần mềm, ứng dụng, và nền tảng số nhằm nâng cao hiệu quả truyền đạt kiến thức và hỗ trợ quá trình học tập của người học. Theo lý thuyết này, công nghệ được xem như một công cụ giúp mở rộng khả năng tiếp cận thông tin, tạo ra môi trường học tập linh hoạt, đa dạng và tương tác hơn so với PPDH truyền thống.

Một trong những cơ sở lý thuyết quan trọng là thuyết xây dựng kiến thức (Constructivism), cho rằng người học không chỉ tiếp nhận kiến thức một cách thụ động mà cần phải chủ động xây dựng và phát triển kiến thức thông qua trải nghiệm và tương tác. Công nghệ trong giảng dạy hỗ trợ mạnh mẽ quá trình này bằng cách cung cấp các công cụ giúp người học tham gia tích cực vào các hoạt động học tập như mô phỏng, học nhóm trực tuyến, trò chơi giáo dục, và các bài tập tương tác. Điều này giúp nâng cao sự hứng thú và động lực học tập, đồng thời phát triển kỹ năng tư duy phản biện và sáng tạo.

Lý thuyết về học tập cá nhân hóa (Personalized Learning) cũng được ứng dụng rộng rãi khi công nghệ giúp tạo ra các lộ trình học tập phù hợp với năng lực, sở thích và tiến độ của từng SV. Nhờ đó, người học được hỗ trợ tối đa, học tập theo cách phù hợp nhất, từ đó nâng cao kết quả học tập và phát triển kỹ năng một cách bền vững.

Lý thuyết về sử dụng công nghệ trong giảng dạy nhấn mạnh vai trò của công nghệ như một công cụ hỗ trợ tích cực trong việc tạo môi trường học tập tương tác, linh hoạt và cá nhân hóa, giúp nâng cao hiệu quả giáo dục và phát triển toàn diện năng lực người học trong thời đại số.

2.3.2. Các công nghệ hiện đại hỗ trợ giảng dạy tiếng Anh

Trong bối cảnh công nghệ phát triển mạnh mẽ, việc ứng dụng các công nghệ hiện đại trong giảng dạy tiếng Anh ngày càng trở nên phổ biến và đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục ngoại ngữ. Các công nghệ này không chỉ giúp cải thiện hiệu quả truyền đạt kiến thức mà còn tạo điều kiện thuận lợi để học viên phát triển toàn diện các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết một cách linh hoạt và sinh động.

Một trong những công nghệ hiện đại được sử dụng rộng rãi là các nền tảng học trực tuyến (online learning platforms) như Zoom, Google Meet, Microsoft Teams và các hệ thống quản lý học tập (LMS) như Moodle, Canvas. Những nền tảng này giúp GV tổ chức các lớp học trực tuyến, tạo môi trường tương tác hai chiều giữa GV và SV, đồng thời cung cấp các tài liệu học tập đa dạng và dễ dàng truy cập mọi lúc, mọi nơi. SV có thể tham gia thảo luận, làm bài tập và kiểm tra trực tuyến, giúp nâng cao khả năng tự học và chủ động trong học tập.

Ngoài ra, các ứng dụng học tiếng Anh trên điện thoại di động và máy tính bảng như Duolingo, Memrise, Babbel cũng được sử dụng rộng rãi. Những ứng dụng này cung cấp các bài học ngắn

gọn, dễ tiếp thu, kết hợp các trò chơi, bài tập tương tác nhằm giúp người học luyện tập từ vựng, ngữ pháp và phát âm một cách hiệu quả và thú vị. Việc học qua ứng dụng giúp người học linh hoạt thời gian và địa điểm, đồng thời tạo sự hứng thú và động lực trong quá trình học.

Công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) cũng bắt đầu được ứng dụng trong giảng dạy tiếng Anh, mang lại trải nghiệm học tập sống động, giúp học viên thực hành kỹ năng giao tiếp trong các tình huống giả lập chân thực. Điều này hỗ trợ phát triển kỹ năng nghe nói một cách tự nhiên, đồng thời giảm áp lực và tạo sự tự tin cho người học.

Các công cụ hỗ trợ như phần mềm chuyển giọng nói thành văn bản (speech-to-text), công nghệ nhận diện giọng nói giúp SV luyện phát âm chính xác và cải thiện kỹ năng nghe. Nhờ vào các công nghệ hiện đại này, việc giảng dạy tiếng Anh trở nên hiệu quả hơn, phù hợp với xu thế giáo dục hiện đại và nhu cầu ngày càng cao của người học. Tổng thể, công nghệ hiện đại đã và đang góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập tiếng Anh, tạo ra môi trường học tập linh hoạt, sáng tạo và đầy cảm hứng.

Ứng dụng công nghệ trong giảng dạy tiếng Anh của GV đại học ngày càng trở nên quan trọng và phổ biến nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo và đáp ứng nhu cầu học tập đa dạng của SV. Công nghệ không chỉ giúp GV truyền đạt kiến thức một cách sinh động, dễ hiểu mà còn tạo ra môi trường học tập tương tác, linh hoạt, giúp SV phát triển toàn diện các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết.

Trước hết, GV đại học sử dụng các nền tảng học trực tuyến như Zoom, Microsoft Teams hay Google Meet để tổ chức các lớp học trực tuyến hoặc kết hợp (blended learning). Qua đó, GV có thể trình chiếu bài giảng, chia sẻ tài liệu, tổ chức thảo luận nhóm nhỏ, kiểm tra và đánh giá trực tiếp trên hệ thống, giúp SV tham gia tích cực hơn vào quá trình học tập. Điều này đặc biệt hữu ích trong những trường hợp SV không thể tham dự lớp học

trực tiếp hoặc khi giảng dạy trong bối cảnh đại dịch.

GV còn ứng dụng các phần mềm và ứng dụng học tiếng Anh như Duolingo, Memrise, Rosetta Stone để hỗ trợ SV luyện tập kỹ năng ngôn ngữ ngoài giờ học. Các công cụ này thường có giao diện thân thiện, bài tập tương tác sinh động giúp nâng cao sự hứng thú và động lực học tập của SV. Thêm vào đó, công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) cũng bắt đầu được áp dụng nhằm tạo môi trường giao tiếp giả lập, giúp SV thực hành nghe – nói trong các tình huống thực tế.

Việc sử dụng các công nghệ hỗ trợ phát âm như phần mềm chuyển giọng nói thành văn bản (speech-to-text) giúp SV luyện tập phát âm chính xác và cải thiện kỹ năng nghe hiểu. Nhờ đó, SV có thể phát triển kỹ năng ngoại ngữ một cách toàn diện và hiệu quả hơn.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ, PPDH tiếng Anh tại các trường đại học đã có những bước chuyển mình quan trọng, từ truyền thống sang hiện đại với sự hỗ trợ của công nghệ thông tin. Các PPDH truyền thống như trực tiếp, giáo trình vẫn giữ vai trò quan trọng trong việc xây dựng nền tảng kiến thức ngôn ngữ cho người học, nhưng không đủ đáp ứng nhu cầu phát triển kỹ năng giao tiếp thực tiễn. Sự ra đời của PPDH giao tiếp và các phương pháp lấy người học làm trung tâm đã góp phần nâng cao hiệu quả học tập, giúp SV phát triển toàn diện các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết.

Việc ứng dụng công nghệ hiện đại như phần mềm học tập, lớp học trực tuyến, các ứng dụng di động, thực tế ảo đã làm phong phú PPDH, tạo môi trường học tập linh hoạt, tương tác và cá nhân hóa. Công nghệ không chỉ giúp GV truyền đạt kiến thức một cách sinh động mà còn khuyến khích SV chủ động, sáng tạo trong học tập. Nhờ đó, việc học tiếng Anh trở nên hiệu quả hơn, đáp ứng tốt hơn yêu cầu đổi mới giáo dục và nhu cầu hội nhập quốc tế trong thời đại số.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Al-Kamel, M. (2018). The positive effect of ICT on the English language learning and teaching. Retrieved on July 30 from: https://www.researchgate.net/publication/329572075_The_positive_Effect_of_ICT_on_the_English_Language_Learning_and_Teaching
2. Đặng Hoàng Ánh, Trần Thị Thùy Trang (2021), Hiệu quả việc sử dụng Padlet để hỗ trợ sinh viên trường Cao đẳng Bắc Cạn trong rèn luyện phát âm Tiếng Anh, Tạp chí Khoa học và Công nghệ Đại học Thái Nguyên, số 226(18).
3. Trần Ngọc Anh, Đoàn Văn Nam, Cù Thị Ngọc Hoa, Đoàn Thị Dung, Tống Thị Lan Chi, Y Cuor Bkrong (2022), Thực trạng sử dụng công cụ tương tác trực tuyến trong giờ dạy trực tuyến của giảng viên khoa Ngoại ngữ - trường Đại học Tây Nguyên. Tạp chí số 42, tháng 02- 2022, Đại học Tây Nguyên.